

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE BESPREKING

1. Inleiding

“Spelen, elkaar ontmoeten, zich verenigen, school lopen, feesten of fuiven, amateurkunsten beoefenen, op kamp gaan, sporten, (uit)leven en wonen,.... slechts een kleine greep uit de activiteiten waar kinderen en jongeren mee bezig zijn. Het zijn allemaal activiteiten die vragen om ruimte, zowel fysieke ruimte (een speelveld, een bankje, een pleintje, een speeltuig, een jeugd(bewegings)lokaal, een leuk schoolgebouw, een fuifzaal, een geschikt sportcomplex of –terrein, een fuifzaal, een kampweide of jeugdverblijfcentrum, een levendige buurt....), als mentale ruimte; ruimte die kinderen en jongeren toelaat en stimuleert om te experimenteren. Ruimte die bovendien toegankelijk en open moet zijn voor alle gebruikers”. Dit is de visie die schuilgaat achter strategische doelstelling 18 van het huidige Vlaamse Jeugdbeleidsplan (“Er is meer kwaliteitsvolle, specifieke ruimte afgestemd op de noden van kinderen, jongeren en hun verenigingen”).

Operationele doelstelling 18.4 concretiseert deze visie: de Vlaamse Regering streeft er via het uitbouwen van een inhoudelijke typologie naar om een voldoende divers jeugdverblijfaanbod te vrijwaren.

Het bovenvermelde Vlaamse Jeugdbeleidsplan stelt in zijn aanhef dat ‘we willen uitgaan van een offensief jeugdbeleid dat kinderen en jongeren kansen geeft om hun tijd zelf in te vullen, om zelf vorm te geven aan hun leven en om zichzelf en dus kind of jongeren te zijn’. Jaarlijks trekken enkele honderdduizenden kinderen en jongeren op kamp. Gepakt en gezakt gaan ze op zoek naar avontuur, spel en plezier. Voor velen is het kamp het hoogtepunt van het jaar. Er wordt maandenlang naar uitgekeken en de herinneringen leveren achteraf uren gesprekstof op, zelfs jaren later nog.

Het organiseren van een kamp is duur: de (jeugd)verblijfsaccommodatie dient immers ook te voldoen aan een aantal maatstaven van hygiëne, veiligheid, toegankelijkheid etc. Dat kost de uitbaters van deze centra geld, veel geld. Indien gewoon de vrije markteconomie zou spelen in deze sector, zouden slecht zeer rijke kinderen en jongeren of zeer rijke groepen nog op kamp kunnen gaan in een jeugdverblijfcentrum of hostel. Dat zou leiden tot een grote ongelijkheid tussen de kinderen en jongeren en de gelijke kansen van eenieder aantasten. Bovendien zou de sector zelf in dat geval kampen met financiële moeilijkheden, zodat het aantal jeugdovernachtingsplaatsen drastisch zou verkleinen. Een dergelijke situatie druist in tegen de meest fundamentele waarden en gedachten, zoals onder meer verwoord in het Vlaamse Jeugdbeleidsplan. Vandaar dat regulerend optreden van de overheid een absolute noodzakelijkheid is om de gelijke kansen en gelijkheid van kinderen en jongeren te vrijwaren. Met andere woorden, de subsidiering van jeugdverblijven en hostels heeft een dubbele bedoeling: betaalbare jeugdverblijven en hostels garanderen en voorzien in een voldoende overnachtingscapaciteit voor kinderen en jongeren.

Deze uitgangspunten zijn al terug te vinden in het huidige decreet van 3 maart 2004 houdende subsidiering van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw

Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. In het eerste Vlaamse Jeugdbeleidsplan, dat door de toenmalige Vlaamse Regering op 15 december 2001 is goedgekeurd, werd als doel gesteld dat er een afstemming zou plaatsvinden tussen het (sociaal-) toeristische beleid van de Vlaamse Gemeenschap en het beleid inzake landelijk jeugdwerk en inzake jeugdverblijfsinfrastructuur, meer bepaald aangaande de belangenbehartiging van uitbaters enerzijds en gebruikers anderzijds. Beiden moesten kunnen rekenen op specifieke en eenduidige ondersteuning door de overheid ter bescherming van respectievelijk hun rentabiliteit en hun recht op een eigen aangepaste ruimte. Er moest ook afstemming komen tussen het stimuleringsbeleid inzake jeugdverblijfsinfrastructuur en het (sociaal-)toeristische vergunningenbeleid. Van de Vlaamse Gemeenschap mag immers worden verwacht dat ze initiatiefnemers stimuleert om aan het jeugdwerk een kwaliteitsvolle, veilige en toegankelijke verblijfs capaciteit te waarborgen.

Deze algemene principes zitten vervat in het huidige decreet van 3 maart 2004 houdende subsidiëring van jeugdverblijfcentra, hostels, ondersteuningstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. Dat decreet werd lichtjes aangepast door het decreet van 21 november 2008 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2008, ten gevolge van wijzigingen in het decreet 'Toerisme voor Allen'. De eerder aangehaalde afstemming inzake kwaliteit en erkenning gebeurt immers door middel van het decreet 'Toerisme voor Allen'. Het decreet van 3 maart 2004 moet met andere woorden samen gelezen worden met het decreet 'Toerisme voor Allen' wat de erkenning van jeugdverblijven en hostels op het vlak van kwaliteit betreft. In het decreet 'Toerisme voor Allen' wordt 'Jeugd' trouwens als één van de vijf specifieke doelgroepen vermeld. Dat alles heeft tot gevolg dat er pas subsidies uitgekeerd kunnen worden op basis van het decreet van 3 maart 2004 indien een jeugdverblijfcentrum of hostel voldoet aan de erkenningvereisten van het decreet 'Toerisme voor Allen'.

Het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de erkenning en subsidiëring van jeugdherbergen, jeugdverblijfcentra, ondersteuningstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme beschrijft een aantal uitvoeringsmodaliteiten van het decreet van 3 maart 2004.

2. Waarom een nieuw decreet?

In de beleidsbrief Jeugd 2010 - 2011 van de minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel staat onder hoofding 6.2.5. dat het 'decreet over de jeugdverblijfsinfrastructuur' geëvalueerd en bijgestuurd wordt. Meer in het bijzonder wordt er gesteld dat 'het huidige decreet van 2004 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ aan een grondige herziening toe (is). Hoewel de filosofie van het decreet door iedereen als positief ervaren wordt, schort er veel aan de toepassing ervan: een zeer zware administratieve last voor de uitbaters, zeer logge en lange subsidiëeringsprocedures en geen zekerheid op middellange en lange termijn'.

Tot die conclusies kwamen zowel de sector als de afdeling Jeugd tijdens verschillende vergaderingen binnen het Platform Jeugdtoerisme van het Steunpunt Jeugd. De conclusies waren de volgende:

- zeer logge en onoverzichtelijke (subsidiëerings)procedures;
- zeer zware administratieve last voor de uitbaters van jeugdverblijfcentra en hostels;
- weinig tot geen (financiële) garanties op middellange en lange termijn, waardoor er grote onzekerheid is;
- vele tekstuele onduidelijkheden en interpretatiemogelijkheden;
- de insourcing van de Uitleendienst Kampeermateriaal voor de Jeugd binnen het Agentschap Sociaal - Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen

- de gewijzigde situatie van de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme.

De remediëring van al deze problemen was meermaals het voorwerp van discussies op het bovenvermelde Platform Jeugdtoerisme. Voorliggend ontwerp van decreet is dan ook het gevolg van de zeer open en constructieve gesprekken op dit platform tussen de gebruikers van jeugdverblijfcentra en hostels, de uitbaters ervan, de kabinetten van de ministers van Jeugd en Toerisme en de afdeling Jeugd. Het Platform Jeugdtoerisme stemde op haar vergadering van 1 oktober 2010 in met voorliggende tekst.

Voorliggend ontwerp van decreet is geen 'tabula rasa'. Alle actoren op het gebied van jeugdtoerisme ervaren immers de basisprincipes en -filosofie van het decreet van 3 maart 2004 als een uitstekende basis. Daarom is de opbouw van voorliggend ontwerp van decreet quasi identiek aan dat van 3 maart 2004 en worden er een (groot) aantal artikelen van dit decreet van 3 maart 2004 letterlijk overgenomen. Toch wordt er geopteerd om er geen 'wijzigingsdecreet' van te maken, maar een volledig nieuw decreet op te stellen. De reden daarvoor is dat er anders te veel wijzigingsartikelen zouden zijn, wat de leesbaarheid van het oorspronkelijke decreet niet ten goede zou komen.

3. Algemene principes en filosofie van het decreet van 3 maart 2004 zijn goed.

Zoals al eerder aangehaald werd, behoudt het voorliggende ontwerp van decreet de filosofie en algemene principes van het bovenvermelde decreet van 3 maart 2004. Die algemene principes kunnen als volgt samengevat worden:

- de link met het decreet 'Toerisme voor Allen' blijft behouden. Opdat een jeugdverblijfcentrum of hostel subsidies kan verkrijgen in het kader van het voorliggende ontwerp van decreet, moet het erkend zijn in het kader van het decreet 'Toerisme voor Allen' als een jeugdverblijfcentrum type A, B of C of als Hostel;
- er wordt nog steeds voorzien in twee ondersteuningstructuren. In concreto moeten die instaan voor de ondersteuning van de sector van de jeugdverblijfcentra enerzijds, en de sector van de hostels anderzijds. Daarnaast kunnen die ondersteuningsstructuren ook gesubsidieerd worden voor de uitbating van mogelijke eigen centra;
- er wordt nog steeds voorzien in een werkings- en een personeelssubsidie voor de jeugdverblijfcentra en hostels. De personeelssubsidie dient om de verdere uitbouw van een centrum te garanderen, terwijl de werkingssubsidie een stimulans blijft om zoveel mogelijk jeugdwerk en jeugd te 'herbergen';
- het jeugdwerk blijft de bevoorrechte groep. Zo moet er een lagere prijscategorie voorzien worden voor het jeugdwerk, kunnen jeugdwerkgroepen vroeger boeken en ontvangen de uitbaters een hogere werkingssubsidie naarmate ze meer jeugdwerk huisvesten.

4. Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme vzw (ADJ).

Deze vzw werd opgericht in 1977 om meteen het beheer van het jeugdcentrum De Hoge Rielen toevertrouwd te krijgen via een overeenkomst met de minister van Nederlandse Cultuur. In hetzelfde jaar nog werd ook het beheer van de Uitleendienst Kampeermateriaal aan deze vzw overgedragen. In 1994 ten slotte werd het jeugdvormingscentrum Destelheide aan het rijtje toegevoegd via een decretale regeling.

Jeugdcentrum De Hoge Rielen te Kasterlee - Lichtaart was een voormalig militair domein, 254 ha groot, dat in 1974, na jaren leegstand, door de militaire overheden te koop werd gesteld. Het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur kocht dit domein

aan en droeg het over aan het Bestuur voor Jeugdvorming om er een jeugdcentrum uit te bouwen voor de pedagogische activiteiten van het jeugdwerk, de scholen en andere sociaal-culturele verenigingen. Op het domein zijn er een 20-tal militaire loodsen verbouwd tot verblijfsmogelijkheden met afwisselende capaciteit en comfortgehalte of tot gemeenschappelijke nutsvoorzieningen (sporthal, restaurant, vergadercomplex...). In totaal zijn er ongeveer 700 bedden beschikbaar in de verschillende paviljoenen. Daarnaast zijn er nog een 10-tal kampeerterreinen verspreid over het domein, alle uitgerust met een sanitair blok en de nodige nutsvoorzieningen.

De Hoge Rielen heeft een onthaal/secretariaat, een technische dienst, een goeddraaiend restaurant en herberg, en begeleidt eigen programma's via de educatieve dienst en dit met 31,6 VTE personeelsleden. Sinds een aantal jaren wordt er uitvoering gegeven aan een groot masterplan voor De hoge Rielen. Dat masterplan, dat volledig gefinancierd wordt door de Vlaamse Gemeenschap, heeft al geleid tot een volledige verwijdering van alle asbest op de Hoge Rielen en de herinrichting van een groot aantal paviljoenen. In 2011 zal ook gestart worden met de bouw van een ultramodern en ecologisch verantwoord 'trekkershotel'.

De Hoge Rielen beschikt over een erkende beddencapaciteit van 790 bedden en realiseerde in 2009 95 823 overnachtingen jeugd (i.e – 26 jarigen). In 2010 waren dat er 103 405.

Destelheide (in Dworp) is een vormingscentrum voor de jeugd dat prioritair ter beschikking staat voor kadervormingsinitiatieven van erkende Vlaamse jeugdverenigingen en voor overleg over algemene problemen i.v.m. de jeugd en het jeugdwerk. Het centrum biedt een twintigtal werklokalen, een zelfbedieningsrestaurant voor maximum 200 personen, een gezellig ingerichte bar en 40 vijfpersoonsslaapkamers met douches en wastafels. Sinds 1995 biedt het centrum ook een comfortabel ingericht klein verblijf (maximaal achttien personen), dat vooral bestemd is voor de ontvangst van internationale delegaties of voor studie-bijeenkomsten van leidingsploegen in het jeugdwerk. Sinds enkele jaren is er ook een grote polyvalente zaal (De Put) met verschuifbare tribune beschikbaar. Het domein van ongeveer acht ha beschikt eveneens over een openluchttheater en een sportplein voor minivoetbal, tennis, volley en basketbal. Daarnaast heeft Destelheide de eigen dienst Dharts, een specifiek programma waarbij de nadruk gelegd wordt op kunst - en cultuureducatie. In het totaal werken er 26,50 VTE op Destelheide.

Destelheide heeft een erkende beddencapaciteit van 218 bedden en realiseerde in 2009 37 737 overnachtingen jeugd (i.e – 26 jarigen). In 2010 waren dat er 33 382.

De Uitleendienst Kampeermateriaal voor de Jeugd maakte tot eind 2008 deel uit van de vzw ADJ, maar werd per 1 januari 2009 ingesourcet binnen het Agentschap Sociaal - Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen. De uitleendienst valt daarom niet meer onder de verantwoordelijkheid van de vzw ADJ.

De vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme wordt erkend en gesubsidieerd op basis van het bovenvermelde decreet van 3 maart 2004.

5. Ondersteuningstructuren

Eigenaars en uitbaters van jeugdtoeristische infrastructuur hebben een grote behoefte aan informatie, advies en begeleiding en dat op verschillende vlakken. Ook de promotie van het aanbod hoort daarbij.

Reeds met het decreet van 3 maart 2004 werd er een einde gesteld aan de verkoepeling en verzuiling van de verschillende ondersteuningstructuren die er voorheen bestonden. Die trend moet nog verder gezet worden.

Daarnaast leert de ervaring dat zowel de sector van de jeugdverblijfcentra als die van de hostels tevreden zijn met de ondersteuning die ze de voorgaande jaren kregen. Het Centrum voor Jeugdtoerisme en de Vlaamse Jeugherbergen, die de voorbije jaren optraden als de ondersteuningstructuren, kweten zich immers goed van hun ondersteuningsopdrachten. Dat blijkt uit een aantal recente klantenbevragingen..

Bovendien tonen de cijfers van de twee verenigingen aan dat de subsidiëring ook vruchten afgeworpen heeft met betrekking tot de overnachtingcijfers van hun eigen verblijfcentra en hostels.

Het Centrum voor Jeugdtoerisme (CJT) werd de laatste jaren steeds aangeduid als ondersteuningsstructuur voor de jeugdverblijfcentra. CJT beschikt over een beddencapaciteit van 1 047 bedden, verspreid over al haar centra. CJT realiseerde voor 2009 120 984 overnachtingen jeugd, waarvan 85 870 buiten de maanden juli en augustus. CJT realiseerde voor 2010 117 332 overnachtingen jeugd, waarvan 81 745 buiten de maanden juli en augustus.

De Vlaamse Jeugherbergen vzw (VJH) werd de laatste jaren steeds aangeduid als ondersteuningsstructuur voor de hostels. VJH beschikt over een beddencapaciteit van 1 745 bedden, verspreid over al haar hostels. De VJH realiseerde in 2009 234 639 overnachtingen jeugd en in 2010 240 949 overnachtingen¹.

Mede door al die bevindingen en ervaringen werden er weinig wijzigingen aangebracht aan de subsidiering van deze ondersteuningstructuren. Alleen werden een aantal procedures vereenvoudigd en werd de reserve regeling aangepast (zie verder bij de artikelsgewijze bespreking).

6. Jeugdverblijfcentra en hostels

Alle jeugdverenigingen die zichzelf respecteren, trekken er met de groep minstens éénmaal per jaar op uit voor een kamp of bivak. Kort na de tweede wereldoorlog gebeurde dat hoofdzakelijk nog in tenten of werden de lokalen van een bevriende organisatie "geleend" of werd een leegstaande school afgehuurd. Stilaan werd dit voorbeeld gevolgd door allerlei school-, sport-, muziek- en culturele groepen. Zelfs familiegroepen volgden deze trend en zagen een weekje bivakplezier in de natuur best zitten. De jeugdverenigingen begonnen meer en meer aandacht te besteden aan de vorming van hun medewerkers en begeleiders, waarvoor eveneens geschikte infrastructuur moest gevonden worden. Zo ontstond het fenomeen van de bivak- of kampeerhuizen, specifiek ingericht voor de noden van jeugd- en andere groepen.

Een grote vraag naar diversiteit en gevarieerde capaciteit van dergelijke huizen was daarvan het logisch gevolg. Het aanbod kon meestal de vraag niet volgen. Jeugdverenigingen begonnen dan ook reeds de gewoonte aan te nemen 2 à 3 jaar vooraf hun kampplaatsen vast te leggen, vooral zij die specifieke accommodatievoorwaarden nodig hadden (grote groepen, gehandicapten, diverse leeftijden, specifieke infrastructuur...).

Door het nijpende tekort aan geschikte infrastructuur stelde men zich vlug tevreden met het bestaande aanbod en keek men niet zo nauw naar de basiskwaliteit of de rudimentaire veiligheids- en hygiënische toestand van de gehuurde huizen.

¹ Het spectaculaire verschil tussen 2009 en 2010 is deels te verklaren door dat de jeugherberg in Voeren in 2009 maar enkele maanden open was wegens totale vernieuwing. Daarnaast is 2010 ook een absoluut topjaar voor de VJH.

Daarom moesten hiervoor van bovenaf bepaalde maatregelen opgelegd worden. Dat gebeurde door de regelgeving voor jeugdverblijven en hostels van het decreet 'Toerisme voor Allen'. Die regelgeving bevat een aantal minimumnormen waaraan elk centrum moet voldoen op het vlak van onder meer veiligheid en hygiëne om erkend te kunnen worden binnen dit decreet. Toerisme Vlaanderen voert op dat vlak het vergunningsbeleid van deze centra. Wat het uitrustingsniveau betreft (douches, bedden, daglokalen ...), zijn de erkende jeugdverblijfcentra onderverdeeld in vier types:

- jeugdverblijfcentrum type A;
- jeugdverblijfcentrum type B;
- jeugdverblijfcentrum type C
- hostel.

Per type worden een aantal minimumvoorwaarden opgesomd. Een jeugdverblijfcentrum van het type A moet bijvoorbeeld niet voorzien zijn van bedden. Een type B moet ook uitgerust zijn met douches. Een type C is nog beter uitgerust. Zo moeten er onder andere voldoende daglokalen zijn en op de bedden ook dekens, kussens en beschermhoezen voorzien zijn. Een hostel heeft een aantal specifieke kenmerken en is bijvoorbeeld geschikt om individuele jongeren te ontvangen.

Dit vergunningsbeleid heeft ondertussen haar deugdelijk bewezen:

Bij de werkelijke start van het decreet 'Toerisme voor Allen' (2006) waren er 74 jeugdverblijfcentra type A, 123 type B, 122 type C en hostels². Na 6 jaar zijn deze aantallen verhoogd tot respectievelijk 124, 135, 143 en 16 hostels³.

	2000	2006	2008	2009	01/2010	10/2010
Type A	145	74	91	100	115	124
Type B	213	123	131	138	136	135
Type C	122	122	118	122	139	143
Type hostel			22	20	20	16
Totaal erkenningen		319	362	380	410	418
Totaal erkenningen (capaciteit)		22 505	25 219	26 436	28 449	28 848
Principieel erkend		26	36	42	40	38
Niet erkend		115	155	139	116	121
Totaal	480	460	553	561	566	577
Totaal (capaciteit)	31 496	30 688	35 472	36 058	36 659	37 556

Los van het aantal erkende centra heeft deze regelgeving ook een positieve invloed op de aangeboden accommodatie. Groepen en jongeren hebben de garantie dat in een erkend centrum minstens het minimum aan voorzieningen voor dat bepaalde type voorhanden zijn. Bovendien hebben ze de garantie dat het centrum voldoet aan de geldende brandveiligheidsnormen.

² Tot september 2006 konden jeugdverblijfcentra genieten van een voorlopige erkenning (zonder reeds aan de criteria te voldoen). Daardoor zijn de erkenningsaantallen tussen 2004 en 2006 vertekend. Omdat bovendien een aantal jeugdverblijfcentra de termijn van september 2006 niet haalden en pas later hun erkenning rond kregen, is het eigenlijk pas zinvol vanaf 2008 om evoluties te bekijken voor de totale capaciteit. Volledigheidshalve omvat de tabel evenwel de cijfers 2006.

³ In 2006 werd er nog geen onderscheid gemaakt tussen hostel en jeugdverblijfcentrum type C.

Al het voorgaande maakt ook duidelijk dat de link met de erkenningen binnen het decreet 'Toerisme voor Allen' in het voorliggende ontwerp behouden blijft.

Als een centrum erkend is door Toerisme Vlaanderen in het kader van 'Toerisme voor Allen' en als het voldoet aan de specifieke subsidiëringvoorwaarden uit het voorliggende ontwerp, dan maakt het aanspraak op een werkings- en / of een personeelssubsidie. De toekenning die subsidies is afhankelijk van het type en de effectieve aanvraag van het centrum.

Dat systeem van werkings- en personeelssubsidies is niet nieuw. Reeds in het decreet van 3 maart 2004 bestonden er basis-, werkings-, en personeelssubsidies. Volledigheidshalve moet er vermeld worden dat jeugdverblijfcentra van type A en B op dezelfde wijze benaderd worden in het decreet van 3 maart 2004.

Evolutie gesubsidieerde A- en B-huizen met bedragen

	Bedrag (EUR)	Type A	Bedrag	Type B	Bedrag	Totaal bedrag
2005	1.023,2	11	11.255,20	35	35.812,00	47.067,20
2006 ⁴	1.045,0	7	7.053,75	23	23.338,25	30.392,00
2007	1.072,0	18	19.296,00	26	27.872,00	47.168,00
2008	1.108,0	17	18.836,00	25	27.700,00	46.536,00
2009	1.115,0	22	24.530,00	24	26.760,00	51.290,00

Evolutie gesubsidieerde C-huizen en hostels (basis én werking)

	Coëff.	Type C	Bedrag	Hostels	Bedrag	Totaal bedrag
2005	1,4 €	49	372.217,00	3	21.188,40	393.405,40
2006	1,2 €	55	365.123,39	2	11.813,18	376.936,57
2007	1,0 €	57	366.493,76	6	44.672,02	411.165,78
2008	1,0 €	64	363.047,00	8	53.046,26	416.093,26
2009	0,75 €	64	305.247,00	7	33.171,16	338.418,16

Evolutie werkingsubsidies (zonder basissubsidie)

	Coëff.	Type C	Bedrag	Hostels	Bedrag	Totaal bedrag
2005	1,4 €	49	322.080,20	3	18.118,80	340.199,00
2006	1,2 €	55	308.606,32	2	9.723,18	318.329,50
2007	1,0 €	57	305.389,76	6	38.240,02	343.629,78
2008	1,0 €	64	292.135,00	8	44.182,26	336.317,26
2009	0,75 €	64	233.887,00	7	25.366,16	259.253,16

Evolutie personeelssubsidies type C / hostel

	Type C	Bedrag	VTE	Hostels	Bedrag	VTE	Totaal bedrag	Totaal VTE
2005	24	1.539.400	62,80	2	74.000	3,0	1.613.400	65,80
2006	30	1.646.500	67,00	2	74.000	2,0	1.720.500	69,00
2007	36	1.675.000	67,40	5	152.500	6,1	1.827.500	73,50
2008	39	1.703.000	68,90	7	177.500	7,1	1.893.000	76,00
2009	47	1.832.000	74,40	7	182.500	7,3	2.014.500	81,70
2010	51	1.874.000	76,45	6	192.500	7,8	2.066.500	84,25

⁴ Voor het werkjaar 2006 werd de basis –en werkingsubsidie verminderd wegens erkenningsproblemen bij vele centra.

Evolutie jeugdovernachtingen in gesubsidieerde C-huizen en hostels

	Coëf	Type C	Aantal Jeugdovern	Bedrag	Hostels	Aantal Jeugdovern.	Bedrag	Totaal bedrag
2005	1,40	49	572.352	322.080,20	3	24.420	18.118,80	340.199,00
2006	1,20	55	596.047	308.606,32	2	15.288	9.723,18	318.329,50
2007	1,00	57	588.888	305.389,76	6	67.171	38.240,02	343.629,78
2008	1,00	64	614.733	292.135,00	8	81.819	44.182,26	336.317,26
2009	0,75	64	582.779	233.887,00	7	61.703	25.366,16	259.253,16

Hoewel de algemene principes en de filosofie van het decreet van 3 maart 2004 dus goed waren, liet de toepassing ervan te wensen over. Al bij de inwerkingtreding van het decreet en uitvoeringsbesluit werden onder meer de afdeling Jeugd en de uitbaters geconfronteerd met de gebrekkige formulering van de teksten, interpretatiemoeilijkheden én de zeer zware administratieve planlast voor de uitbaters. In de artikelsgewijze bespreking zal dieper ingegaan worden op de verschillende problemen en de remediëring ervan in het voorliggende ontwerp van decreet.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel omschrijft een aantal begrippen die verder in het decreet worden gebruikt.

Voortaan worden alle kinderen en jongeren tot en met 30 jaar als 'jeugd' beschouwd voor de toepassing van het voorliggende ontwerp van decreet. Voorheen telden de kinderen van 0 tot 3 jaar en 26 tot en met 30 jaar niet mee. Het extra bijhouden van die gegevens betekende een extra planlast voor de uitbaters van jeugdverblijfcentra en hostels. Het optrekken van de grens tot en met 30 jaar houdt in dat nu eenzelfde definitie van jeugd van toepassing is ongeacht het decreet binnen de sector 'jeugd'.

De definitie van 'jeugdwerk' blijft dezelfde als die van het decreet van 3 maart 2004: het moet gaan om een sociaal – cultureel initiatief, met de jeugd, in de vrije tijd en onder educatieve begeleiding. Het initiatief moet georganiseerd zijn hetzij door een particuliere jeugdvereniging, hetzij door een lokaal openbaar bestuur.

Jeugdvereniging wordt door het ontwerp van decreet gedefinieerd als een privaatrechtelijke of feitelijke organisatie die aan jeugdwerk doet. Dat laatste kan aangetoond worden door haar doelstellingen of haar handelingen.

De samenlezing van beide definities maakt dat verblijven binnen een schools kader (bos- en zeeklassen bijvoorbeeld) niet als jeugdwerk bestempeld kunnen worden. Hetzelfde geldt voor vormingsverblijven waaraan deelgenomen wordt binnen de arbeidstijd (cursussen deeltijdse vorming in internaatverband) en voor verenigingen met zuiver sportieve bedoelingen.

Dat betekent niet dat jeugdverblijfcentra of hostels die groepen moeten weren, integendeel. Dikwijls zijn die andere (jeugd)groepen meer dan welkom om het exploitatieresultaat in evenwicht te houden. Met onderhavig ontwerp van decreet wordt er enkel een stimulans gegeven aan de jeugdverblijfcentra en hostels om jeugdwerk te herbergen. Die stimulans houdt in dat er een werkingssubsidie wordt toegekend, die berekend wordt op basis van het aantal overnachtingen jeugdwerk (zie verder).

De andere definities vervat in dit artikel behoeven geen extra commentaar.

Artikel 3

Dit artikel omschrijft de algemene subsidiëringvoorwaarden waaraan de jeugdverblijfcentra, hostels, ondersteuningstructuren en ADJ moeten voldoen opdat ze een subsidie op basis van het voorliggend ontwerp van decreet kunnen ontvangen.

Die voorwaarden zijn dezelfde als die van het decreet van 3 maart 2004 met twee uitzonderingen:

- de bevoegdheden die wettelijk toekomen aan de algemene vergadering of aan de raad van bestuur van de vzw, niet mogen overgedragen worden aan een derde, dit om te beletten dat er gewerkt zou worden met 'nep-vzw's' en voortaan kunnen ook gemeentelijke intern verzelfstandigde agentschappen aanspraak maken op een werkings- en personeelssubsidie. In dit geval dient het oprichtingsbesluit van het intern verzelfstandigde agentschap wel duidelijk de taak te omvatten van het beheer van een jeugdverblijfcentrum.

Artikel 4

De vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme beheert 2 centra die eigendom zijn van de Vlaamse overheid, namelijk het domein de Hoge Rielen te Kasterlee en het vormingscentrum Destelheide te Dworp.

Dit artikel stelt bovendien dat een beheersovereenkomst de terbeschikkingstellingsmodaliteiten moet vastleggen.

Artikel 5

Naast de algemene subsidiëringvoorwaarden die vermeld staan in artikel 4, moet de vzw ADJ ook voldoen aan een aantal specifieke subsidiëringvoorwaarden:

- de bestuursorganen van de vzw ADJ moeten op een evenwichtige wijze samengesteld worden met onder meer specialisten uit het jeugdwerk die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren voor de werking van de vzw. Bij die samenstelling zal de Vlaamse Regering een cruciale rol spelen;
- om de vier jaar moet de algemene vergadering van de vzw ADJ een beleidsnota opmaken. Deze beleidsnota moet minstens een uitspraak doen over de missie, de strategische en operationele doelstellingen, de financiële middelen, de toekomst en de personeelsinzet van de vereniging;
- de jeugdverblijven / hostels van de vzw ADJ moeten zelf voldoen aan de eigen subsidiëringvoorwaarden voor jeugdverblijven en / of hostels

In overstemming met de bepalingen van het nieuwe decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid, worden de beleidsperiodes ook opgetrokken van 3 naar 4 jaar. Deze wijziging vermindert nog aanzienlijk de administratieve lasten voor ADJ (en ook voor de ondersteuningsstructuren).

Artikel 6

Omdat men een inflatie van ondersteuningspunten wilde tegengaan, beperkte het decreet van 3 maart 2004 de ondersteuningspunten voor de jeugdverblijfcentra en hostels tot twee. Die optie blijft behouden in het voorliggende ontwerp van decreet.

Dat systeem heeft ondertussen zijn deugdelijkheid bewezen. De verschillende uitgevoerde klantentevredenheidsonderzoeken bewijzen dat.

Om de concurrentie met de jeugdtoeristische sector te vermijden en de dienstverlening neutraal te houden, wordt er een beperking gelegd op de uitbating van eigen centra.

Artikel 7

De ondersteuningstructuren worden gesubsidieerd op basis van een door hen ingediende vierjaarlijkse beleidsnota. Deze beleidsnota moet minsten een uitspraak doen over de missie, de strategische en operationele doelstellingen, de financiële middelen, de toekomst en de personeelsinzet van de vereniging

Artikel 8

Dit artikel geeft nadere uitleg over de subsidiering van de vzw ADJ en de ondersteuningstructuren. In de eerste paragraaf wordt gesteld dat de Vlaamse Regering, binnen de perken van de kredieten vastgelegd door het Vlaamse Parlement, de bedragen vastlegt voor de subsidiëring van de ondersteuningstructuren en de vzw ADJ.

Die subsidiering loopt via een vierjaarlijkse cyclus en het toegekende bedrag kan – nog steeds binnen de perken vastgelegd door het Vlaamse Parlement – aangepast worden aan de evolutie van de gezondheidsindex of gekoppeld worden aan collectieve arbeidsovereenkomsten die van toepassing zijn op de sector.

Artikel 9

Dit artikel omschrijft de reservevormingregels voor de ondersteuningstructuren en de vzw ADJ. Waar in het decreet van 3 maart 2004 jaarlijks een controle uitgevoerd werd op de aangroei van de reserve, zal dat nu gedaan worden voor de duur van de subsidiëringperiode, zijnde vier jaar.

Voortaan wordt er een onderscheid gemaakt naar de inkomsten van een vereniging, namelijk de inkomsten die afkomstig zijn van de subsidie en de eigen inkomsten (bijvoorbeeld inkomsten uit de exploitatie). Met betrekking tot deze laatste categorie van inkomsten kunnen de ondersteuningsstructuren en ADJ gedurende de periode waarbinnen hun beleidsnota uitgevoerd wordt, onbeperkt fondsen aanleggen. Deze fondsen moeten voldoen aan de geldende boekhoudkundige regels en moeten worden aangewend voor het doel van de vereniging.

De aanleg of aangroei van fondsen met subsidies van de Vlaamse Gemeenschap is daarentegen gereguleerd. Er mag jaarlijks maximaal twintig procent van het toegekende subsidiebedrag gebruikt worden voor de aanleg of de aangroei van fondsen. Aan het einde van de beleidsperiode mogen de gecumuleerde fondsen aangelegd of aangegroeid op basis van de jaarlijkse subsidiebedragen maximaal vijftig procent bedragen van het gecumuleerde subsidiebedrag. Met andere woorden, maar vijftig procent van het gecumuleerde subsidiebedrag mag dienen voor de aanleg of aangroei van fondsen.

Mocht op het einde van de beleidsperiode vastgesteld worden dat dit een hoger percentage is, dan moet het teveel ingehouden worden op het nog uit te keren saldo van de subsidie en moet het eventueel daarna nog resterende bedrag door de vereniging teruggestort worden aan de Vlaamse Gemeenschap tot maximaal de door de Vlaamse Gemeenschap toegekende subsidies in het laatste jaar van de beleidsperiode.

Artikel 10

Op basis van de ingediende vierjaarlijkse beleidsplannen wordt met de ondersteuningstructuren en de vzw ADJ een vierjaarlijkse subsidieovereenkomst afgesloten. Die vierjaarlijkse subsidieovereenkomst zal de verschillende engagementen van de ondersteuningstructuren en de vzw ADJ bevatten, alsook de wijze waarop de administratie zal toezien op de besteding van de toegekende subsidie.

Deze subsidieovereenkomsten zullen ook de verschillende strategische en operationele doelstellingen en bijbehorende resultaats- en inspanningsindicatoren bevatten.

Artikel 11

Zoals al eerder werd aangehaald, blijft de link tussen voorliggend ontwerp van decreet en het decreet 'Toerisme voor Allen' bestaan. Dit artikel geeft die link weer en houdt in dat een jeugdverblijfscentrum of hostel erkend moet zijn als jeugdverblijf type A, B of C of hostel alvorens aanspraak te kunnen maken op de subsidies die voorzien zijn in voorliggend ontwerp van decreet.

Artikel 12

Dit artikel is het belangrijkste artikel aangaande de subsidiemogelijkheden voor de jeugdverblijfscentra type A, B of C en hostels.

De eerste paragraaf bevat een aantal subsidiëringvoorwaarden voor alle types jeugdverblijfscentra en hostels:

- Naast de voorwaarde van definitieve erkenning als jeugdverblijfscentrum of hostel in het kader van het decreet 'Toerisme voor Allen' moet het centrum een minimale overnachtingcapaciteit hebben van 40. Die overnachtingcapaciteit van 40 moet erkend zijn, met andere woorden als dusdanig vastgesteld zijn door Toerisme Vlaanderen;
- Jeugdverblijfscentra moeten jaarlijks minstens 70 % overnachtingen realiseren voor kinderen en jongeren jonger dan 26 jaar, voor hostels geldt 50%. Die percentages worden gehaald uit de overnachtingen binnen de erkende centra en niet in bijvoorbeeld tenten die op het domein van deze jeugdverblijfscentra of hostels geplaatst worden;
- De jeugdverblijfscentra of hostels moeten voor de categorie 'jeugdverenigingen' een substantieel lagere prijscategorie voorzien. Dat moet als dusdanig opgenomen zijn in het huishoudelijke reglement van het jeugdverblijfscentrum of hostel en ook terug te vinden zijn op alle folders, brochures etc....
- De jeugdverblijfscentra of hostels moeten tevens voorzien in een voorrangboekingsperiode van ten minste zes maanden voor elke vakantieperiode voor jeugdverenigingen. Met vakantieperiodes worden de traditionele vakantieperiodes in Vlaanderen bedoeld: krokus-, zomer-, herfst- en kerstvakantie;
- Ten slotte moeten de jeugdverblijfscentra of hostels minstens toegankelijk zijn gedurende ten minste 50 dagen in de maanden juli en augustus en per jaar ten minste 1 000 overnachtingen jeugd realiseren.

De subsidiëringvoorwaarden opgesomd in de tweede paragraaf van dit artikel hebben betrekking op jeugdverblijfcentra type C en hostels. Die centra en hostels moeten naast de voorwaarden opgesomd in de eerste paragraaf van dit artikel, ook:

- ten minste 200 dagen per jaar open zijn, waarvan ten minste 80 dagen in de bovenvermelde vakantieperiodes en
- ten minste jaarlijks 2 000 overnachtingen jeugd realiseren, waarvan minstens 1 000 buiten de maanden juli en augustus.

Jeugdverblijfcentra type C moeten bovendien jaarlijks minstens 10 jeugdverenigingen ontvangen die minstens één nacht verblijven. Dit is een wijziging ten opzichte van het vorige decreet en dient om de planlast bij de uitbaters en de gebruikers van jeugdverblijfcentra en hostels nog te verminderen.

Artikel 13

Dit artikel stelt dat jeugdverblijfcentra of hostels die voldoen aan al de subsidiëringvoorwaarden, aanspraak kunnen maken op een werkings- en / of personeelssubsidie. De in het decreet van 3 maart 2004 voorziene basissubsidie van 1 000 euro is in het voorliggende ontwerp niet meer opgenomen. Er wordt geopteerd voor een responsabilisering en stimulering in plaats van het automatisch toekennen van een basisbedrag, wanneer aan de subsidiëringvoorwaarden voldaan is.

De uitbaters zullen in concreto een hogere werkingssubsidie ontvangen naarmate ze meer jeugdwerk huisvesten. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt de concrete berekeningswijze nu ook in het decreet opgenomen. De werkingsubsidie voor de jeugdverblijfcentra type A en B wordt berekend op basis van het aantal gerealiseerde overnachtingen jeugd, de werkingsubsidie voor jeugdverblijfcentra type C wordt bepaald door het aantal overnachtingen van het jeugdwerk in elk centrum, de werkingsubsidie voor de hostels wordt berekend op basis van 50% van het totaal aantal gerealiseerde overnachtingen jeugd in elk hostel.

De keuze van de 50% voor de hostels komt eigenlijk overeen met de regel jeugdwerk voor de jeugdverblijfcentra. De regel van de jeugdverblijfcentra hanteren voor de hostels is niet mogelijk omdat zij het aantal jeugdwerkovernachtingen niet moeten bijhouden.

De toekenning van personeelssubsidies gebeurt op basis van vierjaarlijkse beleidsnota's.

Deze principes zullen in een besluit van de Vlaamse Regering worden uitgewerkt.

Artikel 14

Dit artikel behoeft geen extra commentaar.

Artikel 15

Als overgangsregeling wordt gesteld dat de subsidieovereenkomsten afgesloten met de ondersteuningsstructuren en ADJ voor de periode 2011 – 2013 blijven lopen tot 31 december 2013.

Artikel 16

Dit artikel behoeft geen extra commentaar.

De minister – president van de Vlaamse regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET